

Selvitys Nepenmäen Tikkarinteeltä
vuonna 2018 kerätyistä perhosista

Ali Karhu

2018

Menetelmät

Perhoset on kerätty Nepenmäen Tikkarinteeltä, taajama-alueelta, aivan sairaalan kupeelta. Aineisto on kerätty yhdellä syöttirysällä 11.5.–27.9.2018 välisenä aikana. Syöttinesteenä on käytetty punaviinin ja punaviinietikan seosta. Rysä on ollut metsänreunassa, koivussa, noin neljän metrin korkeudessa. Pyydys on koettu viikon välein. Perhosia on ollut koko koentajaksolta, ja ne olivat määrityskelpoisia.

Tulokset

Perhosissa oli yhteensä 70 eri lajia. Näissä oli yksi päiväperhoslaji, neljä sirppisiipistä, yhdeksän mittaria, yksi venhokas ja 54 lajia yökkösiä.

Kuva 1. Punevillaselkä.

Punevillaselkä (*Tethea ocularis*), 1 yksilö. On Suomessa jokseenkin harvinainen, Pohjois-Karjalasta on tavattu lähinnä 2010-luvulla; joitakin tätä vanhempia havaintoja on, lähinnä 1990-luvulta. On paljon hyvin yleisen harmovillaselän näköinen, mutta takasiivet ovat aivan erilaiset. Toukka elää haavalla.

Idänritariyökkönen (*Catocala adultera*), 3 yksilöä. 1990-luvulla Pohjois-Karjalassa esiintyi kaksi ritariyökköslajia, tämä ja siniritari, joka sekin oli hyvin vähälukuinen. Tilanne on rajusti muuttunut, siniritari on hyvin yleinen, ja muutama muu ritariyökköslaji on levinnyt tänne ja yleistynyt. Sen sijaan idänritari on taantunut, ja sen esiintymisalue Suomessa on pienentynyt. Sitä tavataan lähinnä itäisessä Suomessa, ja vain yksittäin. Toukka elää pajuilla ja haavalla.

Kuva 2. Aaltoritariyökkönen.

Aaltoritariyökkönen (*Catocala sponsa*) (NT), yksi yksilö. On melko harvinainen, silmälläpidettävä. Alun perin laji eli vain tammella, ja pitkään sitä tavattiin vain Lounais-Suomessa. Hiljalleen laji on ruvennut leviämään sekä itään että pohjoiseen. Vuodesta 2010 alkaen lajia on tavattu Joensuun seudulla niin monena vuotena, että voi olla mahdollista lajin olevan paikallinen varsinkin Joensuun keskustassa, missä on ympäristöä enemmän tammea. Toukka saattaa syödä nykyisin muutakin kuin pelkkää tammea, sillä se on tavallinen Etelä-Suomessa myös alueilla, missä tammea ei pihapiirejä lukuun ottamatta ole.

Keltaritariyökkönen (*Catocala fulminea*), yli kaksikymmentä yksilöä. Vielä 1990-luvulla oli suurharvinaisuus kautta Suomen. Pohjois-Karjalaan levisi vuoden 2005 jälkeen. Nykyisin on paikallinen, ja jokseenkin yleinen tuomea, jota toukka syö, kasvavilla paikoilla.

Tuomiyökkönen (*Acronicta strigosa*), useita yksilöitä. Aiemmin on ollut koko Suomessa hyvin harvinainen. Nykyisin on jokseenkin harvinainen, ja esiintyy paikallisena Joensuun seudulla.

Kuva 3. Maltsayökkönen.

Maltsayökkönen (*Trachea atriplicis*), yksi yksilö. Ensimmäinen havainto Pohjois-Karjalasta on vuodelta 2005. Tämän jälkeen tavattiin joitakin yksilöitä, vuodesta 2011 alkaen on esiintynyt säännöllisenä Joensuun seudulla. Laji on värikäs ja kauneimpia yökkösiämme. Maltsan lisäksi toukka elää savikoilla ja suolaheinillä.

Kuva 4. Punapetoyökkönen.

Punapetoyökkönen (*Cosmia pyralina*), yksi yksilö. Tavattiin ensi kerran PK:sta vuonna 2001. Sen jälkeen on esiintynyt enenevässä määrin, varsinkin vuodesta 2011 alkaen koko maakunnassa. Lajia oli pidetty jalavan

lajina, mutta on selvää, ettei se täällä voi elää tällä kasvulla, jota on vain hyvin harvoissa paikoissa. Lähes varmasti toukka syö myös tuomea. Vuosina 2016–2018 lajia oli maakunnassa huonosti.

Liite 1. Nepenmäeltä havaitut perhoset.

<i>Vanessa atalanta</i>	Amiraali
<i>Thyatira batis</i>	Vadelmavillaselkä
<i>Tethea ocularis</i>	Punevillaselkä
<i>Tethea or</i>	Harmovillaselkä
<i>Ochropacha duplaris</i>	Pikkuvillaselkä
<i>Ecliptopera silaceata</i>	Horsmamittari
<i>Plemyria rubiginata</i>	Kaksivärimittari
<i>Pterapherapteryx sexalata</i>	Pikkuliuskamittari
<i>Lomographa temerata</i>	Pistetuomimittari
<i>Macaria liturata</i>	Mäntykaarimittari
<i>Alcis repandatus</i>	Aaltoharmomittari
<i>Hypomecis roboraria</i>	Jättiharmomittari
<i>Hypomecis punctinalis</i>	Rengasharmomittari
<i>Cleora cinctaria</i>	Kevätharmomittari
<i>Pseudoips prasinanus</i>	Venhoyökkönen
<i>Catocala sponsa</i>	Aaltoritariyökkönen
<i>Catocala fraxini</i>	Siniritariyökkönen
<i>Catocala nupta</i>	Kulmaritariyökkönen
<i>Catocala adultera</i>	Idänritariyökkönen
<i>Catocala fulminea</i>	Keltaritariyökkönen
<i>Scoliopteryx libatrix</i>	Liuskayökkönen
<i>Protodeltote pygarga</i>	Vyökiiltoyökkönen
<i>Acronicta alni</i>	Leppäyökkönen
<i>Acronicta cuspis</i>	Keihoyökkönen
<i>Acronicta psi</i>	Nuoliyökkönen
<i>Acronicta leporina</i>	Jänöyökkönen
<i>Acronicta megacephala</i>	Haapayökkönen
<i>Acronicta strigosa</i>	Tuomiyökkönen
<i>Acronicta menyanthidis</i>	Suoiltayökkönen
<i>Acronicta auricoma</i>	Silmäiltayökkönen
<i>Acronicta rumicis</i>	Pilkkuiltayökkönen
<i>Amphipyra perflua</i>	Suruyökkönen
<i>Allophyes oxyacanthae</i>	Orapihlajayökkönen
<i>Rusina ferruginea</i>	Varjoyökkönen
<i>Euplexia lucipara</i>	Laskosyökkönen
<i>Hyppa rectilinea</i>	Runkoyökkönen
<i>Trachea atriplicis</i>	Maltsayökkönen
<i>Parastichtis suspecta</i>	Usvayökkönen
<i>Energia paleacea</i>	Kulmayökkönen
<i>Cosmia pyralina</i>	Punapetoyökkönen
<i>Cosmia trapezina</i>	Keltapetoyökkönen
<i>Agrochola lota</i>	Harmaa mäkiyökkönen
<i>Agrochola circellaris</i>	Keltämäkiyökkönen
<i>Conistra vaccinii</i>	Puolukkapiiloyökkönen
<i>Xylena vetusta</i>	Ruskohirsiyökkönen
<i>Mniotype adusta</i>	Suviruskoyökkönen
<i>Mniotype satura</i>	Syysruskoyökkönen

Apamea monoglypha
Apamea crenata
Oligia strigilis
Oligia latruncula
Mesapamea secalis
Amphipoea fucosa
Lacanobia oleracea
Lacanobia thalassina
Lacanobia contigua
Polia bombycina
Polia nebulosa
Cerapteryx graminis
Diarsia brunnea
Noctua pronuba
Eurois occultus
Graphiphora augur
Xestia triangulum
Xestia baja
Xestia collina
Anaplectoides prasinus
Agrotis exclamationis
Agrotis clavis

Isojuuriyökkönen
Kirjolahoyökkönen
Hammaskorsiyökkönen
Varjokorsiyökkönen
Valkotähkäyökkönen
Kalvassekoyökkönen
Rantatarhayökkönen
Pensastarhayökkönen
Kirjava tarhayökkönen
Punakehnyökkönen
Sumukehnyökkönen
Niitty-yökkönen
Ruskomaayökkönen
Iso morsiusyökkönen
Iso maayökkönen
Noitayökkönen
Kolmioruuniyökkönen
Pilkkuuuniyökkönen
Juomuruuniyökkönen
Sammalmaayökkönen
Huutomerkkiyökkönen
Riipustemaayökkönen